

Baltijas Semkopis.

Apsteļojams:
„Balt. Semf.“ Administrācija, Rīgas Latw. beedribas namā, un redakcija: Jelgavā, Katoku-ēdā № 2. Bejtam Rīgā: Šķillingsa, Kapteina un Lukāva grahmatu-bodis un pee loymana Lechendorff, piil. Raifu-ēdā № 13. Zītās pilsehtās: wījas grahmatu-bodis. Uf laukēem: pee pagasta waldehm, mahzitateem, skolotajeem, ze.

5. gads.

Rīgā, 19. dezembri.

№ 51.

Rihdi ar Baltijas Semkopi ik nedēlas isuahf Peelikums ar stahstrem un derigu laika-kaweklji;

makša 1 rub. par gadu, 50 kap. par pusgadu.

1879.

Wakšā:

Ar Peelikumu: par gadu 3 rub., par 1/2 gadu 1 r. 60 k. Bej Peelikuma: par gadu 2 rub., par 1/2 gadu 1 r. 10 k. Par peehtishanu ar pastu uf latru eksemplari, ween' alga waj ar jeb bej Peelikuma, jamakša 80 kap. par g. un 35 kap. par 1/2 g. S l u d i n a j u m u s peenem wījas apsteļojamās weetas pret 8 kap. par Rihlu wīdinu.

Wakšā:
Baltijas Semkopis ar 1880. gadu isuahf leelakā formatā ne kā lihdi ishim un ari turpmat peh; labakās apšinas un spehjas ruhpeees par tautas labklahšanos un atihstību, fewischi wīnas praktiskās jeb deenischās waijapšības eewehrodams un tadeht pašneegdams rakstus un isklaidrojumus, kas u; tahm sihmejāhs. Jo pilnigati wīnam tas buhs eepehjamā jau tadeht, ka wīsch wīsus kaweklus pahripehjis, tagad stahw u; wīscham pusehm pilnigi droshi. — Nahkojā gadā nekšim ari jo wairat politikas siņu. Latweeschu tauta atihstahs jo ahtri un lihdi ar to upseichāhs ari wīnas redjes laufs un wairojāhs wīnas slahpes peh; politiskahm siyahm.

Peelikums

paturehs lihdsichinigo formatu un garu, kā patš par fewi protams pee tam usihtigi dshidamees peh; pilnības mehrtā un tadeht masaf derigo atmesdams, labaku peenemdams. No leela romanu un stahstr krahjuma minestim tikai jo leelakos, ko Peelikums nahkojā 1880. gadā nekšis. Tee ir:

- 1) **Austars**, ar goda-algu zeenits originala-stahstis is Kurjemes leelungu laikeem; jarahtitājs Sandara Jahnis.
- 2) **Patriotisms un wihlesība**, originala-romans is Baltijas jadhshes, no Theodora Kolanda, „Sadhshes wīlnu“ jarahtitāja.
- 3) **Kahrtības atjaunotaji Aikansijas mešhos**. Stahstis is Amerikas mešhu dshshes no Fr. Gerslekera, slaweni pašhtamā romanu rakstneeka. Loti weilli un jauti atstahstis Dr awneeks.
- 4) **Is Kreewu literaturas eewehrojams stahstus no labakajeem Kreewu rakstneekem.**
- 5) **Pašcha zeli (Eigene Wege)** no G. Reithena, slaweni pašhtama romanu rakstneeka, brihwi pahrzelts no G. Dānsberga.
- 6) **„Diwi dēli“** kriminal-stahstis, atstahstis no R. Gusta.
- 7) **„Dānu duelis“**, stahstis is Kreewijas Leelās Keisareenes Kātrines II. laikeem. Dashed ziti jauti stahsti mums wehl peeolititi, tā ka mehš gan ar labu apšinu jau eepeesch waram solit, ka „Balt. Semf.“ lastitajeem nahkojā gadā teescham nebuhš eemeila nojshelot, tā scho laikrakstu nehmušhi.

Ja a bonentu skaits sneegšees tik tahlu, ka „Peelikumu“ peh; kahrtiga aprehlinuma pa kahdahm lapahm warehs paleeknat, tad to ar mihlu prahtu darishm.

Apsteļojamas luhdjam pee laika isdarit, lai latros jawu eksemplaru laika dabuhhu un lai gada jahlumā zif ne zif waretu nolemt, zif eksemplaru jadrutā. Kad wehlat peetruhst, kā p. p. ichogad, tad ne weenam nedj otram nepatihf.

Redakcija un administrācija.

Wahzu waloda Latweeschu teefās.

Shis tehmatš jau dāudstahht no mums ir pahrrimats un isklaidrots un jaunakos laikos — par to jareezajāhs — ari tahš awīses to jahf eewehrot, kas lihdi ishim tahdas leetas labpraht nepahrrunaja. Negribofcheem mums atkal jarunā par scho leetu. Semeslu u; tam

dod kahda eewehrojama jarunashanahs starp Saukas pagasta-teesas preekshchdetaju un „Latw. Aw.“ redakciju.

Shi gada septembra eesahkumā min. awīses no Saukas nesa siņu, ka tureenēs jauneezeltāis pagasta-teesas peešchdetājs, P. Brunneeka k., ar 14. augustu jahkot pee minētās teefas eewedis latwisku protokolu wešhanu. Turklahht bija issazita wehleschanahs, ka ari zītās pagasta-teesās protokolus westu Latweeschu walodā.

Saukas pagasta-teesas preekshchdetājs, Schalzeneeka k., atrada par waijadšigu, scho siņu issazit par gluschu netaisnu. Tai esot jau tihri kā u; peeres rakstis, ka tā newarot buht, jeb to esot rakstijis tahds, kas no teefas darishchanahm ne kā neprot, jo kur gan tas esot dshredets, ka kahdas eehtahdes apakshchlozeklis, kā peešchdetājs pee pagasta-teesas, wīš eestahde kahdu wehrā leekamu pahrgrosijumu warot eeweš? Pee kahdas jaunās leetas eewešchanas waijagot zītadu wihru, ne tā til pagasta-teesas peešchdetaju, minētā protokolu-leetā wismasaf aprinka-teesas. — Tapat kā gandrih; wīšās Jaunjelgawas aprinka pagasta-teesās, tā ari Saukas pag.-teesā protokolus rakstot tikai Wahzu walodā, jo pagasti newarot waj ari negribot skrihwereem dot til leelas lones, ka scho lai spehtu wīsus protokolus west abās t. i. Latweeschu un Wahzu walodās. Wīš Jaunjelgawas aprinki esot likai weena maja pagasta-teeša, kas jawus protokolus wed Latweeschu walodā, bet Jlukštes aprinki ne-esot ne weenas tahdas pag.-teesas.

„Latw. Aw.“ redakcija u; tam nojshelo, „ka wīnas siņotajam wihlees, bet nebija eemeila, wīnam netizet, jo Apaksh-Kurjemē beeshi ween top pagasta-teesās protokolus westas Latweeschu walodā.“ Tad atsaubdamahs u; Kurjemes siņu. līf. gr. § 352, peh; kura pee mums Latweeschu waloda nosazita par protokolu-walodu pag.-teesās, wīna peešchmē, ka ari wīna „no teefas-darishchanahm maj fo prot“ un zere, „ka Schalzeneeka k. nekānosfees un negribehs wīnai usrahdit kā jaunu „wainu,“ ka wīna peeminejuš scho wehrā leekamo likumu punkti.“

Shi omukigā jarunashanahs mums loti patihf. Tāt Saukas pagasta-teesas zeen. preekshchchdetājs ir apleezinājis, ka Augsch-Kurjemē diwōs aprinkōs ir tikai weena maja pagasta-teeša, kas jawus protokolus raksta latwiski, kurpretim wīšās zītās scho aprinktu pagasta-teesas jawus protokolus rakstidamas isleeto Wahzu walodu; un „Latw. Aw.“ zeen. redakcija apleezina, ka Apaksh-Kurjemē tikai „beeshi ween top pagasta-teesās protokolos westas Latweeschu walodā,“ tā tad ne wīš ik reijas, ne wīš it wīšās pagasta-teesās.

Mums leekahs, ka zaur schim diwi leezibahm ween jau pilnigi peerahdits, ko mehš jenat par scho leetu esam sazijuschi. Tā wīš nahf pee saules gaismas.

Tahlat mums leekahs, ka loti eewehrojams ir Schalzeneeka fga peešchmejumš: „pagasti newarot jeb negribot laweem skrihwereem dot til leelas lones, ka scho lai eepehtu west wīšās protokolos Latweeschu un taulihdi ari Wahzu walodā.“ Ar to ir pilnigi isklaidrots, kahdeht augsham minētāis § 352 neteef ispidbits, kahdeht tam gluschu pretim pag.-teesas protokolus jarahtita Wahzu walodā. Otrās instanjes teefas pagehr no pagasta-teesahm waj Wahzu walodā jarahtitatus protokolu, waj Wahzu tulkojumus no Latweeschu walodā jarahtiteem tulkojumeem, — pagasta-skrihweri ar darbeem pa dāudj apkrauti, tee nespehi wīšus teefas protokolus pahrtulkot, wīnu lones naw un newar

būht tīf leelas, ka wīni ſchīm noluhkam ween waretu turet iſweizigus un pilnigi uſtizamus palihgus un tā tad beidsot ne kas zītā neatleef, ka protokolus rakſtīt Bahzu walodā. Tas ir wiſs tas noſlehpums. Un loti nepareīſi darītu, ja ſchalzeneeka ſgam iſſazītu labdus pahremetumus. Wīnam peenahlahs pateiziba par wīna iſſkaidrojumeem.

Bet zeen. laſtījam loti miſetos domajot, ka ſchīs jautajums ſen jau naw iſſpreests no muhju gubernas augſtakahm inſtanzehm, un — kā pats par ſewi protams — iſſpreests pilnigi peh̄z paſtahwoſcho likumu noſazījumeem.

Jau preekſch̄ kahdeem 5 gabeem daſchas pagasta-teeſas ſuhdſejuhſchas, ka otrās inſtanzeſ teeſas no tahm pagehr waj Bahzu protokolus, waj Bahzu tulkojumus no latwiſki rakſtīteem protokoleem. Spreedums, ko uſ ſcho ſuhdſību paſludināja Kurſemes ſemneeku leetu komiteja 27. dezebri 1874 Nr. 369, ir loti eewehrojams un gan derehs wiſpahrigai ſinaſchanai. Tas ſſan tā:

„Peh̄z Kurſemes ſemn. likumu § 352 pagasta-teeſu protokoli beſ ſchāubīſchanahs jaraſta Latweeſchu walodā, bet ka tee buhtu jatulko, par tam ſemn. likumōs ne kur un ne kas naw ſazīts. Tahlaſ gubern. likumu I. daſas 121 art., peeminedams Bahzu teeſas-walodu, noſafa tapat, ka ſemneeku teeſās ja-iſleetā Latweeſchu waloda, beſ ka tur kas noſazīts par jeb kureem tulkojumeem, kas buhtu waijadſīgi weenai teeſai ſateekotees ar otru. No tam lehti protams, ka abi likumi ſagaida, ka wīrſteeſās ſapratīhs weetigo (Latweeſchu) walodu beſ jeb kura tulkojuma, un tabeh̄l ari no pagasta-teeſahm newar pagehret, lai tahs no ſaweem latwiſkeem protokoleem un wehſtījumeem (Berichte) apgahdā tulkojumus.“

ſchīs pats jautajums, zīf tas uſ pagasta-waldehm un uſraugu-teeſahm ſihmejahs, peh̄z zitr. general-gubernatora pawehles no 15. ſept. 1866 Nr. 319 Kurſemē ir tā iſſpreests: Katrs aprinka-teeſas ſekreterſ babyhn iſ gada klah̄t pee ſawas loneſ no Kurſemes muiſchneeku kaſes 120 rub. un par to tam ja-apgahdā latwiſki tulkojumi no rakſteem, kas no aprinka-teeſas, kā no uſraugu-teeſas, laiſchami pagaka mezaſajeem.

No tam redſams, ka ir uſraugu-teeſahm ar pagastu-waldehm jaſaraktahs Latweeſchu walodā, kas ari Wīdſemē, zīf mums ſinams, it wiſur noteef.

Tā tad Latweeſchu walodas leetaſchana pagastu teeſās un waldeſ ne ween zaur Wiſaugſtateem likumeem pawehleta, bet ari zaur daudſ-ſahrtigeem augſtaku teeſu iſſkaidrojumeem, no kureem mehs tīfai diwus tē eſam peeminejuh̄chi, nodroſchinata, un kad ſemakas teeſas ſchos likumus un noſazījumas tīhſchā prahtā pahrkahpj, tad teeſcham waldiba pee tam naw wainiga.

Bet kabeh̄l tad ſemneeku teeſās un waldeſ jaleetā Latweeſchu waloda? Tas lehti pratams. Tīfai rets kahds pagasta amata-wīh̄rs pilnigi ſapratīhs wahzīſti, ta leelakā daſa ſaprot tīfai ſawu tehwa-walodu. Ja nu teeſu protokoli un ſinajumi rakſtīti wahzīſti, tad wīſā teeſā un walde ir tīfai weens wīh̄rs, pagasta-ſkrihweris, kas toſ ſaprot; teeſas lozekkeem japalaiſchahs uſ ſkrihwera tulkojumu. Bet peh̄z likuma newar pagehret, ka kahds amata-wīh̄rs parakſtitu kahdu dokumentu, kura ſaturſ tam pilnigi naw paſīhstams; eekam wīnſch̄ amata darīſchanās ko parakſta, wīnam jaſin ſkaidri un gaiſchi, kas parakſtams, jo wehlaſ wīnam, ne zitam ja-atbild par parakſtito. Un zīf kriminal- un zītās prozeſēs naw peerahdījees, ka muhju pagastu amata-wīh̄ri daudſreiſ parakſtahs amata-rakſtīds, tīfai zitam uſtizedami, bet no rakſta ſatura paſchi waj ne kā, waj tīfai pawīrſchus ko ſinadami.

Dtrukahrt ari pagasta eedſihwotajeem tas naw par labu, ka wīnu prozeſēs un darīſchanās protokoli teef ſarakſtīti wīneem neſaprotamā walodā. Katram prahwneekam jaſin ne ween ko wīnſch̄ iſſaka, bet ari waj tas, ko wīnſch̄ iſſazījis, ari teeſcham tā teef ſarakſtīs. — Augſtakās teeſās, kur gan ari ſemneeku prozeſēs leetā Bahzu walodu, jau zaur tam ir leelaka droſchiba, ka tur wīſi teeſas lozekki ſcho walodu ſaprot un protokolu parakſtidami ari atbild par ſarakſtito. Bet pagasta-teeſās tas ir zītābi. Tanīs tīfai protokolu rakſtītājs ſaprot wahzīſti.

Th. Nolandſ.

Saimneezibas nodafa.

Kreewijas labibas-andele.

Ahrſemēs Kreewiju meh̄d̄ noſaukt par „Eiropas labibas krahtuwi.“ Sawā ſinā tas ari naw netaiſniba. Jo tad mums ari, kā daſchi ahrſemneeki domā, lahtſchi neſtaigā pa eelahm un wīlki pa iſtabahm un tapat ari labiba neaug pate no ſemis, bet kā wiſur zitur, tīfai zaur gruh̄teem puhlineem un ſemkopja ſweedreem, tad tatſchu naw noleebſams, ka lih̄d̄ ſchīm labiba un ziti ſemes-angli mums atneſs leelako un droſchako pelnu. Bet muhju labibas-andele uſ ahrpuſti — to ari newar noleegt — lih̄d̄ ſchīm, kā „Herolds“ ſaka, wehl bija beh̄rnu kurpēs. Ka meh̄s nu ari ſchīni ſinā ſahkam moſtees, mums griboſcheem negriboſcheem japateizahs firſtam Biſmarkam. It labi ſinadams, ka Kreewija ſawu labību un zītus ſemes-produktus wiſwairaf iſwed zaur Bahziju, ſon Biſmarka ſgam wehl nepeetika, ka Bahzu kopmani labu pelnas-dalu no ſchīhs andeles eebahſa ſawā kabatā, — wīnſch̄ ſcho andeli gribeja iſleetat ari Bahzijas walſts eenahkumeem par labu. Ar wiſu ſih̄wo pretſchānos no kopmanu puſes Bahzijas parlaments ſchogad tomehr peenehma waldibas preekſch̄likumu, ka par it wiſahm no ahrſemehm eewestahm prezehm janem ne wiſai meh̄rena muita. Zeh̄ſchu nu gan Kreewijas labību paſchā Bahzija wiſmajaf patehreja, bet zaur to ſuh̄tija uſ Angliju ic., tad tomehr tureenes minetā muiſas-politika wiſwairaf trahpija muhju labibas-andeli, tā ka muhju kopmaneem, kad atrehkina Bahzu kopmanu pelnu un muiſu, ne kas wairſ nepaleef. To eewehrojot muhju walſti, kā lehti protams, ſahla domat uſ ziteem andeles-zekeem, pa kureem meh̄s ſawus ſemes-anglus beſ Bahzijas waretum aiſſuh̄tit uſ waijadſigo weetu. ſchee zeki war tīfai uhdena-zeki buht, pa Melno un Baltijas juh̄ru. Zeh̄ſch̄ pa Melno juh̄ru ar pa daud̄j leelu rinki wed pee mehrka — uſ Angliju, kurai muhju labibas wiſwairaf waijaga. Beſ tam ja-eewehro Amerikas konkurenze. Ja meh̄s Angleem ſawu labību newaram pahrdot lehtaki ne kā Amerika, jeb wiſmajaf tīſpat lehti kā ta, tad Amerikaneeh̄chi muh̄s ſchīni ſinā apſpeeh̄ch. Tabeh̄l bija jameklē wiſih̄ſakais zeh̄ſch̄ un awiſes tagad ſino, ka tas eſot atraſts. Deepajas un Karalautſchu kopmani jau ilgu laiku pehtijuh̄chi, kā waretu noweh̄rſt leelās iſdoſchanas, labibas zaur Bahziju wedot pa dſelſezetu, un palikuh̄chi ſtahwot pee ſchahda projekta: Kopenhagenā, kur par zauri eiſoſcho labību muiſas nemah̄ſā, grib buhwet leelus ſpih̄kerus, kurōs muhju labību warehs ſakraht un peh̄z waijadſibas kurā katrā brih̄di ſuh̄tit uſ Angliju, jo Kopenhagenas oſta tīfai loti retis aiſſaſtot. Dahnu kopmani ſcho projektu uſnemot ar leelu labprah̄tibu un Kopenhagenes garainu-kugu beedriba jau apſtelejuh̄ſt leelu pulku garainu-kugu, kuru ih̄paſchais uſdewums buhs, muhju labību no Baltijas oſtahm aiſweſt uſ Kopenhagenu. — Wehl eſot otrs projekts, proti no daſchahm Baltijas oſtahm, kā p. p. Rehweles, labību weſt uſ Stoholmu un no tahs pa Sweedrijas kanakeem uſ Gotenburgu, kur ari gribot leelus ſpih̄kerus zelt. Bet ſchīs projekts ne-eſot tīf derigs, tabeh̄l ka mah̄ſa par weſchānu uſ Stoholmu gandrih̄j eſot tīſpat leela, kā par weſchānu uſ Kopenhagenu. Tā tad par labibas ſuh̄tiſchānu no Stoholmas uſ Gotenburgu buhtu weltiga mah̄ſa.

Tahdas widus-ſtanziņas, kā Kopenhagena, mums wiſai waijadſigas, jo kad ari nebuht nerehkina zītus ſch̄kehrſch̄lus, kas ſtahtos zekā, ja ſawu labību ſuh̄titum taiſni uſ to weetu, kur to pagehr, tad jau zenu mainiſchanahs tahdu andeli padaritu par wiſai nedroſchu. Jo wairaf labibas uſ reiſi p. p. aiſſuh̄titu Anglijā, jo ſemaki ſchi noſpeestu zenas. Bet tas wīnai naw eeſpeh̄jams, kad labibas wairums ir weenā weetā, no kuras to katrā brih̄di war aiſſuh̄tit zīf un kurp waijaga.

Ja ſchīs projekts peepilditos, tad ari muhju kugochana ah̄tri peenemtos plaſchumā un ſpeh̄zigi uſſelktu. Rah̄ds kopmanīs.

Jauna eewehrojama maſchine.

Maſchines teef iſgubrotas daud̄j un daſchabas un peedah̄watas pahrdochānai, bet ne wiſas ſawu peenah̄zību tā iſpilda, kā buhtu wehlejams. Tahdā ſinā iſrah̄bijahs ari muhju, lih̄d̄ ſchīm paſīhstamās ekſetu maſchines, un labu maſchinu truh̄kums ih̄paſchi tad bija loti manams, kad zaur ne-iſdewigu leetainu ſeena-laiku lopu bariba ſamaitajahs tā ka ſchogad tas ari notika. Weena no ſemkopju leelakahm

ruhpehm tagad ir: tā samaitajūškos baribu ņaweeem lopineem lai padaram gahrdu. Sinam gan, ka lopineem baribu gahrdu padaram, tad aħbolinu, leħzas un ņeenu greeņham efekts, ar ņahdeem tahdeem peedareem appluzinajam un aplazam, bet lihds ņehim tahdas derigas maņhines wehl naw bijuņhas, kas efekus buhtu greeņuņhas tahdā garumā, tahdu lopinu daba pagehr. — Efektu maņhines, tā jau ņazits, ņawu uņdewumu augņhā minetā ņinā ne pa wiņam ne-ispildija un tadehl ihpaņhi no maņgruntneekem tā nederigas nenias netika eewehrotas un winas weetu — tā jau wez-weztehru laifds — ispidbija zirwis waj islapts, ja ņawus lopinus negribeju redset no- niħņtam.

Efektu maņhines, ko muħsu maņhinu tirgotaji pahrdewa un wehl tagad pahrdbod, negreeņh efekus garakus, ne tā tikai graudu garumā, un ja dauds tad, tad otro naņi atņkruħweja, diwuju graudu garumā; tahs labakajās un dahrgakajās greeņh pat lihds 3 zelu garumā. — Zeelu muiņhu turetajeem un ihpaņhi tahdeem, kuru wiņpahriga lopu bariba ņastahw iņ graudeem un kas ņeenu jeb aħbolinu dod tikai peedaram, lihdsņhinigās maņhines bija un buħs derigas, bet ne tā maņgruntneekem un tahdeem, kuru wiņpahriga lopubariba ir ņeens, aħbolināņh, ņalmi re. un kuru graudus peedob tikai peedaram.

Maseem ņemkopjeem wajaga tahdas maņhines, kas wiņpahrigu lopu baribu, tā maņhinē kultus ņalmus, aħbolu, leħzas un garu ņeenu greeņh ne ween graudu garumā, bet peħz patihņhanas daņhādās garumās, lihds 8 zelu garumā.

Saweem zeenijameem amata-beedreem, maseem ņemkopjeem, nu waru to patihņlamo weħti paņinot, ka Sweedrija tahda efektu maņhine iņgudrota, kas wiņas no mums wehletās labās ihpaņhibas ņewi ņaweeno. Maņhine ņauzahs: „Spāngberg patent“ un teel iņgatawota „ņwērum s Brucl“ Sweedrijas ņlawenaja ņemkopibas maņhinu ņabrikā. Maņhine pate ir ņakā waj ņilā krahņā mahleta un ņabrika wahrds weenās ņahnds un galā gliħti eehħmets.

Maņhine ar wezo konstruĆiju, tā jau augņhā ņazits, greeņh, ja dauds, 3 zelu garumā; jaunās konstruĆijas maņhine turpreti no graudu garuma lihds 8 zeleem, loti weegli, gliħti un aħtri. Wezā maņhine ņastahw iņ dauds un daņhadeem riteneem un ritentineem, kas driħņ kaut kur war bojā eet un kuru ņataiņņhana arween pagehr dauds naudas un laika, — pat reiņahm nemas naw glahbjama; jaunā „Spāngberga patent“ maņhine turpreti til weenahriņhi ņalilta, ka tai pat ne weena weeniga ritena naw, ņalmus jeb aħbolu, kas greeņhams, waj dauds peedotu waj maņ, pati peewelk un eewelk, un ne muħņham newar notikt nelaine, kas pee wezās konstruĆijas maņhi- nehm zaur pirkņtu un pat rolu eerahņhanu beehhi ween notihahs. KonstruĆijas daiħti ir til maņ un til weenahriņhi, ka peħz manas pahrlēezinaņhanahs ne kas newar bojā eet, un ja kahdu reiņ kas ņabiltu, tad ņatris mahju kaļejs to warehs atjaunot.

Augņhā mineta ņwērum s Brucl Spāngberg patent- maņhine ir pret pakaltaiņņhanas krahpņhanu zaur walhs patenti apdroņhinata.

ņabrikis eņot weenu nodaku eetaiņjis weenigi tikai preehņh minetās efektu maņhinu taiņņhanas; zaur til leelihku eetaiņ un lehtu un labu materialu ņabrikim eņot eespeħjams maņhines — ņalihdsinajot ar ziteem — loti lehti pahrdbod. Baltija ņehihs jaunās maņhines weenigi teel pahrdbotas no Ć. W. Grammana kunga, Riģā, un maņsā tagad Nr. I. 75 rubl. Ć., Nr. II. 60 rubl., kahdas nedelas agraņ tahs paņahas maņsaja 92. un 82 rubl.

Ķereju, ka ņaweem zeen. amata-beedreem, ņemkopjeem, kahdu jaunu, loti derigu un wajadņigu ņaimneezibas riħku eewehledams un uņmanigus daridams, wineem buħņhu pa praħtam darijis, iņņaku Grammanu kungam pateizibu par til leetderigu leetu eegahdaņhanu un dauds ņemkopju wahrdā wehleiņhanu, muħs driħņumā atkal ar kahdu pahrlabotu derigu ņaimneezibas darba riħku pahrsteigt.

Lihgoņhu Ķndriħis,

Ķehres B. mahju ihpaņhneeks.

Vihdselkis pret ragulopu plauschu ņehrgu.

Wahju awiņe „Der Bw.“ rakņta, ka lopeem wajaga dot oktobra beigās 1—2 mahrz. (peħz wezuma un leelumā) ratu darwu, kas ar weenu ņauju ņahls ņamaiņta, un ari degunu zaurumi ar ņeho mai-

ņjunu ja-eerihwē. Ja ņehrga tuwumā iņzehluņehs, tad nebelā jabod puņs til leela parĶija, bet kad ņehrga cet uņ beigahm, tad jabod tikai weentreis mehneņi. Ķaunnopirkteem lopeem jabod ņahhda parĶija tuhlin, kad tos mahjās pahrweb. Rā minetai awiņet teel ņinots, tad wiņi tee lopi palikuņhi pilnigi weņeli, kas ņeho maiņjumu dabujuņhi, kurpretim ņaimineem, kas ņaweem lopeem darwu ar ņahli maiņitu naw dewuņhi, notikuņi pahrak leela ņahde.

Rā ņahurkas un peles war iņniħzinat.

Wajaga ņeent diwi ņehhiwjuņ un peepildit weenu ar milteem, otu ar uhdeni un tad tos blakus tahdā weetā nolikt, kur peles un ņahurkas uņturahs. Tahs tad ehdihs un nahloņhā deenā ņawus beedrus atweidihs lihdsi. Tā wajaga miltus wairak deenas nolikt, lihds ehdeji ir pilnigi apdroņhinati. Tad ņamaiņa, peħz ņwara rehħinot, puņi miltus ar puņi dedņinatu un iņņjatu gipņi. Labaki ir, kad wehl zafuru peeleeņ klahh, jo ņahurkas un peles ir leelas kahrumneezes. Tahs ehdi miltus un dņer tuhlin uhdeni wirņu, lai waretu ņlahpes dņeņet. Ķaur to gipņis eehņhās paleel zeets un nonahwē nepatihņlamos kufkonus. ņehis lihdselkis ir ihpaņhi tadehl eewehlums, ka tas naw gistiģs.

Ķ. B.

Re-eeeahħuņehes un ņamaitati koku augli ir lopeem toti ņahhdigi. — ņahhdi no kokeem nokrituņhi un ne-eeeahħuņehes augli ir wiņu pirms ņawahrami un tad maņās parĶijās lopeem dobami. Ķr atgadijees, ka ragulopi ar ņahhdeem, augteem ehħinati ņaħlima ar wehdera ņaiti un peħz 12—18 ņtundahm nobeidsahs, beņ ka buhtu bijis eespeħjams pee tam to lihdsiet.

Vihdselkis pret ņemes bluņahm un lapu utihm.

Rā droņhs lihdselkis pret ņehem mudņehem teel no Moņera ņodreji eewehleti. Seemā war ņodrejus iņ ņurņteneem un uģun- kureem ņakraht un ņmalķi ņariħwet. Ja nu waņarā dobēs, leģelās re. ņemes bluņas waj lapu utis eeraduņhahs, tad tikai ņodreji jauņkaĶa un mudņhi tuhlin nojudiņhot.

Wiņpahriga daņa.

Wuiņhneeka Leona Mirņki un wiņa beedru teefahhana.

(Turpinajums un beigums. — St. Nr. 49).

Peħz weena mehneņha Mirņkis un Helene Keitelmann pahrgahja uņ Ķuņewa pereulku dņihwot un 6. martā Keitelmann peeneħma atkal zitu korteli, bet jau weena pati, beņ Mirņki, kuram no ta laika wairē nebija paņtahwigas dņihwes weetas; tomehr tas Keitelmani un Lewen- ņonu arweenu wehl apmekleja. Peħz uņbruħhanas ņahndarmerijas pahrwaldneekam Mirņkis wehl palika lihds marta beigahm Peterburgā, kur tas weenu laiku tapa Swenigorodas pilņona Bektemiņehewa dņih- wolķi ņlehpts; peħz tam tas dewahs ar pakaltaiņtu paņi ņem Ķeodotowa wahrda uņ Tuņņhanowiņh ņahdschu (Waldajas aprinki), kas peeder Peterburgas aprinka-teefas loģeklim Wjatsħeņlawam Semenski, pee kura dehla tas par mahju-ņkolotaju apmetahs. Aprita beigās tas pee- peņhi no tureenes aiņģeloja proņam un eeradahs Taganrogā ņem Plet- newa wahrda. ņehē tas eepaņinahs ar 5. reņerwes-artilerijas-brigades 5. baterijas praportsħiņiku Ķuriju Tarħowu un zaur peħdejo ar daņehem ziteem kareweem, to ņarpā ari ar bombardeeri Semeona ņħņņhetininu. Peħdejaņs pahrlēezinajahs no tam, ka Mirņkis peederot pee kahdas noņeedņiģas ņabeedribas, un darija to ņaweem preehņhnee- keem ņinamu. Rā ņħņņhetininis un Tarħows iņteiza, tad Mirņkis mekleja Taganrogā naudu, lai waretu pa juħru uņ aħrejemehm aģelot. Winiņh ņarunajahs ar ņaweem iņ Noņtowas atbraukuņehem beedreem un ņarunās ar Tarħowu un ņħņņhetininu tas iņņkaidroja dumpineeku partijas meħkus un uņdewumus, liņa ņħņņhetininam preehņhā, lai tas iņ deenesta iņņtahģotees, lai Ķeloģot uņ Peterburgu un greeņģotees tur pee Ķrigorija Ķrigorjewiņha Lewenņona, kurņh eņot dumpineeku iņdaridamās komitejas loģeklis un tam palihdsieģhot, dumpineeku partijaĶi peebeedrotees. Peterburgā Mirņkis iņteiza, ka winiņh generalim Drenteln

neusbruzis wis atrebdāmees, bet tikai tapeh, ka tas wīnu eeskatijis par spēhku, kas dumpineeku partijas genteenus šipri kawejoj. Pēe noseedsības tam palihdsejis kahds mīrs, kuru tas pašinis sem Fedora Zwanowa wahrda. Zwanows dewis tam 500 rub. preešch sīrga un rewolwera eegahdaschanas, apgahdajis patronas un ari naudu, lai tas pehz noseedsības waretu Peterburgu atstah. Lihds 13. martam Mirskis usluhkojis wairaf deenu no weetas, kūr un turā laikā generalis Drenteln mehdsot isbraukt; 13. martā agri no rihta wīnsch, Mirskis, atstahjis tahs personas korteli, pēe kuras tas gulejis un kuras wahrdu tas negribot teikt, dewees ap pulksten 12 uš maneschu un aissahjis ar „Ladiju“ uš parades plazi, kur tas aif bodehm pašlehpēs. Pēhz kahda laika eeradusees generala Drenteln kareete, kas nogreesehs gar Lebjaschi kanalu; wīnsch to panahza un schahwa uš schandarmērijas preešchneeku. Behgot winam sīrgs krita; wīnsch eekahpa fuhrmani, atlaida to pēe tabaka bodes, nehma uš Diteini prospekta zitu fuhrmani un nobrauzā uš atlahto biblioteku, kuru wīnsch kopā ar Fedoru Zwanowitschu, kas wīnu tur bija sagaidijis, tikai wehlu wakarā atstahja. Kā Mirskis domā, tad schis Fedors Zwanowitschs peeberejis pēe isdaroschās komitejas un pēe „Seme un waka“ redakcijas, pēe kuras Mirski nepeelaiduschi, kaut gan tas bijis zihstigs rewoluzioneeru partijas lozeklis. Bes Fedora Zwanowitscha wīnsch ne weenu komitejas lozekli nepāšinis. Par pēe Mirski Taganrogā atrasteem wiltigeem dokumenteem Mirskis issaka, ka tos dabujis no kahdas personas, kuras peenemtais wahrds bijis Jagenko. Winam pašcham wiltiga sehgeļa naw bijis. Schi isteikšana israhdahs par nepateesu zaur Schtschetinina leezibu, kūr sch apleezina, ka wīnsch uš Tarchowa luhgumu weenu dokumentu rakstijis un Mirskis schim dokumentam usspeedis sehgeļi, kas tam pašcham peederejis.

Kopā ar suhdšibahm pret Mirski zehlahs ari pret zitahm personahm domas, ka tahs peeder pēe rewoluzioneeru partijas un ka tahs Mirski pehz isdaritās noseedsības slehpuschas. Pēe schahm peeder praportschils Juris Aleksandrows Tarchows, kas tagad atlaists, kuru apsuhdš, ka Taganrogā ar Mirski draudsejes, labi sinadams no Mirska usbrukschanas schandarmu preešchneeka dšihwibai, ka pats peeder pēe rewoluzioneeru partijas, ka Mirski slehpiš un ka taikijis wiltigas legitimazijas sīhmes. Tarchows atsinahs tikai pēe pehdigā noseeguma par wainigu. Wīnsch isteiza, ka 26. waj 27. junijā nejauschi eepāšinees ar Mirski, kūr sch winam stahstijis, ka gribot eestahtees kara-skolā un mellejot palihgu pēe sagatawoschanahs. Winam, Tarchowam, wajadsejis tobrihd naudas un wīnsch tapehz peesolijees par palihgu. Jau nāis pašihstams sauzees par Aleksandri Nikolajewu Pletnewu. Tarchows winam eeteizis nemt dšihwolli pēe Dr. Rambeau, kurā pats senaf dšihwojis; no tahs reisas tas wīnu ideenas redsejis un dewis tam stundas, pēe kam Pletnews if reis runajis par rewoluzioneeru noluhleem. Pēhz Tarchowa isteikšanas Pletnews loti bahrgi noteesaja waldibas pret sozjalisteem isdaritās darbus, wīnsch, Tarchows, israhdijahs tikai par „zaur wīnu apgaismotu“ klauktaju. Pletnews pēe tam isteiza, ka wīnsch esot peespeesīs slehptees, un gribot uš ahrsemehm behgt. Wīnsch Tarchowam ari darija sinamu, ka uš ta wahrdu nahkschot telegrami un ar schifrahm (norunatahm sīhmem) rakstītas wehstules, kuras tas winam bes kawešchanas lai peesuhtot; Tarchows ari lai westu wīsus zilwekus pēe wina, kas pehz wina adreses prašiu. Beidsot Pletnews winam usdewa braukt uš Rostowu, kur wīnu bahnuši sagaidisshot kahda persona, kas doschotees zaur wahrdu „wīnsch“ pašihstama. Schai personai Tarchows lai nodotu wehstuli un daritu, ko ta wehld. Tarchows scho usdewumu ispidija, nodewa Pletnewa wehstuli un fanehma preešch Pletnewa suhtijumu. Tani deenā, kad Tarchows pahrbrauzā is Rostowas, pēe wina peenahza kahds nepāšihstams, kahds 25 gadus wezs zilweks ar melnu apaku bahrsdu un prašija Pletnewa adresi. Scho personu Tarchows noweda pēe Pletnewa. Wakarā Pletnews nonahza pēe Tarchowa un atweda ari swhescho lihds. Wīnsch fauzā to par Peteri un luhdja Tarchowu, lai israkstītu winam kahdu dokumentu, otru rakstisshot Peteris. Tarchows schim luhgumam pašklaušija. Kad wīnsch otrā deenā nogahja pēe Pletnewa, tad wīnsch atrada Pletnewu un Peteri zitus pirmajeem lihdsigus wiltīgus dokumentus sagatawojot. Tad Peteris aisbrauzā, kā domajams, uš Rostowu; Tarchows tīla suhtis pēe Schtschetinina, lai to luhgtu, kahdu neisdewuschos sīhmi pahrrakstīt, ko Schtschetinins ari isdarija. Tad gahja

abi uš Pletnewu, kur Schtschetinins dokumenteem parakstija parakstus; Pletnews tad dokumenteem usspeeda sehgekus. Otrā deenā Tarchows uš Pletnewa wehleschanu noneša sehgekus uš bahnuši un nodewa tos Peterim, kas atkal is Rostowas bija atbrauzis un patlaban taikjahs uš Rarkowu aisbraukt. Beidsot Tarchows isteiza, ka ne-esot sinajis, ka par Pletnewu sauldamahs persona ir noseedsneeks Mirskis.

Kā leezineeks bombardeeris Semens Schtschetinins isteiza, tad wīnsch 27. junijā nejauschi satizees Taganrogas bahrsā ar kahdu nepāšihstamu jaunu zilweku, ar kuru wīnsch par weenaldsigahm leetahm sarunajees. Otrā deenā wīnsch apmellejis Tarchowu, kuru wīnsch beidsamds 6 mehneschds beeschi ween bijis apmellejis, kas winam dewis grahmatas ko lasīt un ar wīnu sarunajees. Schoreis wīnsch tur atrada preešchā to pašchu mineto swheschneeku. Tarchows winam jau eepreešch bija isstahstijis, ka tas sagaidot is Peterburgas kahdu studentu, kura wahrdu tas nemineja, bet tikai isteiza, ka schis students esot swarīga persona. Draudsigā istureschanahs starp Pletnewu un Tarchowu un notikums, ka Pletnews pēe Tarchowa atnahjis atgulahs gultā, zehla pēe Schtschetinina domas, ka schis buhs no Tarchowa gaiditais students. Pēe tuhli izeldamahs sarunas bija ari Tarchowa sulainis, Aleksejs Terichows klast. Kad Schtschetinins Tarchowu apmelleja, tad Tarchows un Pletnews sarunajahs winam nesaprotamā walodā, bet wehlat, pehz tam kad Schtschetinins bija norakstijis wiltigo dokumentu, tee wairs no wina nebaidijahs. Tarchows wīnam isstahstija, ka Pletnewa dehl bijis Rostomā, un nodewa reis, winam klastesot, Pletnewam 200 rublus, sajidams: „Sche jums nauda,“ pēe kam abi tīl ehmoti swhineja; wīnsch ari stahstija Schtschetinīnam, ka lai gan sozjalistu partija labi organizēreta, tai tomehr wajagot naudas; schini gadā wīnu lihdselki gahjuschi masumā par 20,000 rub., tapehz ka dahchi no wīnu turigeem lozekleem tikuschī apzeetinati; eerošschu wineem esot deesgan zc. Pletnews sarunadamees isstahstija planu, pehz kura waretu Taganrogas renteju apstigt un gribeja pēe tam pilsehtu aisdēsinat. Kad Schtschetinins zaur wīsu to bija pahrlēezinajees, ka Pletnews peeder pēe rewoluzioneeru partijas, un domaja, ka tas usbruzis schandarmērijas preešchneekam, tad wīnsch no tam dewa sīnu schandarmu kapteinim Kartaschewskim, isteikdams, ka Pletnewam tuwojees tapehz, lai dabuhtu sinat wina mehrkus un nodomus.

Tā stān suhdšiba pret abeem leelakeem wainineekeem. Suhdšibu pret teem ziteem, ko teesa beidsot attaišnoja, mehš telpas truhkuma dehl nespehjam dot, bet ishumā sīnosim tikai, ka tee wīsi apsuhdseti ka peederneeki pēe noseedsīgas swhedribas, kas tihko apgahst pastahwoscho kahrtibu un bes tam laulats pahris Semenski, Golowins, Olchins un Beklemisshews tadehl, ka tee Mirsku slehpuschī pehz padarita attentata, kaut gan tee no Mirska noseeguma sinaja.

Kur Mirskis to laiku no 13. martam lihds 27. junijam bijis, par to apsuhdšibas rakstā dabujam sinat, ka tas lihds marta beigahm slehpēs Peterburgā pēe dahshadeem draugeem, to starpā, kā peerahdits, diwi deenas pēe Beklemisshewa.

Marta mehnescha beigās wīnsch aisbrauzis sem wahrda Fedotows par mahjaskolotaju pēe Semenskeem uš wīnu muischu Tuganowitschi, Nowgorodas gubernā. Tur winam aprila mehn. beigās medifokirurgiskas akademijas students Wereschtschugins peenesīs wehstuli, kuras pehz wīnsch jau otrā deenā Tuganowitschus atstahjis un aisbrauzis pašelšzēlu projam.

Pēhz suhdšības raksta nolāšichanas teesas preešchneeks jautaja apsuhdseteem, waj tee atsihtahs par wainigeem, uš ko Mirskis atbildeja, ka peederejis pēe pretlikumīgas beedribas un usbruzis generalim Drentelnam, bet wina mehrkis un nodoms pēe tam nebijuschī Drentelna nolāšichana; turpreti wīnsch pilnīgi ašinahs par wainigu pēe pretureschanahs ar eerotischeem; par dokumentu pakaltāšichanu wīnsch issazija, ka pēe tahs esot wainīgs, bet ka wajadšiba wīnu pēe tam peespeedusi. Tee ziti apsuhdsetee neatšinahs par wainigeem.

Leezineeku isklaušichana mums ari ja-atstahj aif telpas truhkuma. Kad ta bija beigusees, tad kara profurora palihgs Aleksandrows wehl reis runaja, katra apsuhdseta wainu swheschī peerahdidams. Runu wīnsch beidsa ar schahdeem wahrdeem:

„Tā, mani lungi, es tagad esmu to isteizis, ko diwu deenu ismellešichanas laikā atsinu un no kam pahrlēezinajos. Es fawas domas un sawu pahrlēezinaschanos tā isteizu, kā to mana sirds apīna man

pavehl. Bet es esnu — zilwefs, man war wiltees un es esnu pahr-
leezinats, ka juhs publesitees tos misejumus pahrlabot, kas manā runā
warbuht buhtu eeraduschees.

Mirfka aistahwetajs luhdi teesai, lai spreedumā eewehrotu
Mirfka jaunību un tos apstahklus, tahdōs winsch eestahjajs noseedjineeku
beedribā; winsch bijis jauns, bef radeem, bef padoma dewejeem, listena
eegribai padots; lai winu tapeh; schelotu. Taganrogā winsch nekehrees
pee eerotscheem, lai kahdu zilwefu nokautu, bet lai fazeltu fajulshanas,
ar kuru palihgu winsch waretn isbehgt.

Tarchowa aistahwetajs aistradhija uf tam, ka pee ismekleschanas
ne kas ne-efot peerahbits, kas attautu spreesst, ka Tarchows preelsch
Mirfka atbraushanas stahwejis kaut kahdā fatarā ar rewoluzioneeru
partiju. Wina preelschneeki par winu dos labā leezibu, Dr. Rambeau,
pee kura winsch dshwoja, naw ne wina darbōs ne wahrōs fo slistu
pamanijis. Kad Mirfki apzeetinaja, tad pee ta atradā wehstuli, kas
zitam newar buht rakstita, ka Tarchowam, kurā atronahs schahdi wahrdi:
„Kaut juhs ari ne-eseet sozjalists, tad eseet jel taisns — nododeet pee-
likto wehstuli manam pasihstaman.“ Tas wijs peerahda, ka Tarchows
nestahweja rewoluzioneeru partijas rindās. Winsch naw Mirfki slehpis
un naw sinajis no Mirfka noseeguma. Wispahrigi winsch atsihtams
par jaunu, lehtizigu, maj fo peedshwojuschu zilwefu, kas likahs wadi-
tees no Pletnewa (Mirfka), ar fo winsch nejauschi bija satizees.

Tad runā zitu apjuhdsfeto aistahwetaji. Wisi wini atbalstahs
uf to, ka tahs noseedhibas, kuru deht tee apjuhdsfeti tikuschi, ne-efot
teem peerahditas.

Beidsot atkahwa apjuhdsfeteem pascheem preelsch sewis runat.

Par Mirfka aibildinashanas runu „Wald. Wehstn.“ sino:

Apjuhdsfetais atraida wispirms pret wina partiju zelto apmaino-
shanu, ka wina gribot Kreewijas walshibas pamatus ispositi. Kā
winsch isteiz, tad wina partija grib wispirms kahdus eestahdijumus
faimneezibas leetās pahrgrosit un ir gatawa, atsiht katru walshichanas
formu, „kuru tautas bals wehlahs.“ Ko schi tautas bals ihsti prasa,
to winsch, Mirfki, neudroschinajotees ischkiert, tomehr winsch to ne-
turot par ne-eespehjamu, ka Kreewijas weenā dalā walda patwaldneeks,
otrā atamans, treschā firsts zc. Tad winsch publehjajs leezineela
Schtschetinina leezibu par netizamu peerahbit un isklaidro, ka winu,
Mirfki, newarot usfatit par slepawu. Kad winsch aulekscheem jah-
dams schahwis, tad winam nebijis nemaj eespehjams mehrket — ta-
peh; winsch ari newarejis uf to palaištees, ka wina schahweens trah-
pihs. Ka winsch aij balaganeem ihlepees, tas notizis tapeh; lai winu
par agri ne-eeaudsiti un warbuht pee wina nodoma isdarishanas
kawetu. Ne weens tapeh; nedrihstot winu faukt par slepawu, kas
droshā weetā noslehepees otra dshiwibai usbruhk, jo winsch schahwis uf
eelas, kur daud; kauschu kustahs un kur ari polizejas wihri bijusch
klat. Tahlak winsch ranaja, ka neluhdsot teesai, lai ta winu attaisnotu
no fuhdsibahm, kas pret winu zeltas, bet winsch buhtu jau pilnigi
meerā, ja teefneschi pahrlleezinatos no tam, ka wina dwehsele naw tif
neschkihta un wina rofa tif neganta, kā tas peh; apjuhdsfeshanas
raksta iskatotees. Beidsot Mirfki luhdja peedoshchanu no faweem
„beedreem, kas nejauschi gadijuschees,“ ka winsch tos sawā leetā lihdi
eepinis, aij teem sawu peršonu ihlepdams.

Apjuhdsfetais Tarchows atsihtstahs par wainigu pee tam, ka bijis
sozialistam Mirfkim tuws pasihstams; bet ar to winsch eepasinees tilai
Taganrogā. Winsch sinot gan, ka esot pelnijis sodu, bet luhdsot tee-
sai, lai winu sodot tilai par tahm wainahm, kas teescham peerahditas
un lai netizot wifu, fo Schtschetinins runā. Sawas runas beigās
winsch nodarbojajs ar leezineela, bombardeera Schtschetinina leezibas
isklaidroshanu un atspehloshanu.

Kad ari ziti apjuhdsfete bija preelsch sewis runajusch, tad is-
mekleschanu beidja. Ap pulkt. 5 1/2 peh; pusd. kara-teesa fahla fuhdsibu
ispreest un dewa peh; peežu stundu spreeschonas spreedumu, kas lasi-
tajeem jau pasihstams. — Beh; wehlahahm sinahm Peterburgas general-
gubernators Mirfki apschelojis, to atswabinadams no nahmes foda
un aissuhtidams uf Sibiriju.

Dalshadas sinas.

No Gelfshemes.

No Peterburgas. Krona nodoshanas par grunti un nameent
(Immobilien) istaisjuschas schini gadā Eiropas un Ašjas Kreewijā
2,227,622 rub.

Skolenu un studentu palihdsibas beedribas ir pehdejā
laikā tahdā mehrā wairojuschahs, ka eefschleetu ministerija nodomajust,
preelsch tahdahm beedribahm isstrahdat normal-statutus.

Kreewijā ir schim brihsham 70 semkopibas beedribas.
Wijasmas semkopibas beedriba nesen atpafat slehgta, tapeh; ka winas
lozekti pa leelakai dalai nodarbojuschees ar lahrišchu spehli. Domenu
ministerija tapeh; esot nodomajust, no semkopibas beedribahm pagehret
pahrsstatu par pehdejo gadu darboschanahm.

Preelsch pareistizigās mišones-beedribas Pelingā sw.
sinods esot nowehlejis, kā „Nowosti“ sino, nahfoshā gadā 15,600 rub.,
ar fo ihpashchi mišonarū zelozumi un isdoshanas preelsch tahm mišones-
skolahm ja-aijmahsā, kur Rihneeschu behrni teef mahziti.

Kreewijas eenahshanas 1878. gadā, ka is walsts kontroles
sinojumeem redsams, ir bijuschas leelakas ne kā gaidija. Bihjajs, ka
min. gadā nebuhtu truhkums no 27 milj. rublu, bet ir pa wisam
otrabi eenahshu tahda suma pahraf. Schi wairoshchanahs nahfufe it
ihpashchi no muitahm (kas eenesuschas 23 miljonu wairaf ne kā bud-
schetā bija noliktis) un no dshreenu akzises (kas eenesufe 20 mil.
wairaf ne kā gaidija). Turpretim fahls, tabakas un beeschu zukura
akzise eenesufe mafak, kas tautas faimneezibas wihreem nebuht nepa-
tihk, jo faprotams, ka preelsch tautas faimneezibas buhtu labaki, ka
laudis brandwihna weetā leetotu wairaf fahli, tabaku un zukuru, jo
tas buhtu sihme, ka tee drusku turigaki un wed prahtigaku dshwi.

Preelsch Greeku pareistizigu basnizu buhwehm ir uf
1880. g. is walsts rentejas schahdas sumas atwehletas: preelsch reet-
rumu gubernahm 618,007 rub., preelsch Wislas apgabala 200,000
rub. un preelsch Baltijas gubernahm 150,000 rub. Be; tam wehl ir
atwehleti 150,846 rub. preelsch latebratu uštreshchanas Maslawā un
Peterburgā.

No Rigas. Baltijas gubernās peh; walsts kontroleera sinahm
eenemshanas un isdoshanas 1878. gadā bija schahdas:

	eenemshanas.	isdoshanas.
Widsemē	12,007,447 rub.	5,403,932 rub.
Kursēmē	4,268,843 „	1,801,569 „
Igaunijā	4,771,393 „	1,730,989 „

Tā tad ir wairaf eenemts, ne kā isdots: Widsemē 6,603,513 rub.,
Kursēmē 2,467,273 rub., Igaunijā 3,040,404 rub.

Latweeschu skolas-awise Wahzu walodā. Pa Kursemi
un Widsemi buhs ap 3500 pagastu- un draudjes-skolotaju. Kā tif
daud; skolotaju bef ihpashchas skolas-awises ilgi newar palist, par to
gan wais ne weens neschaubijees, kas tautas-skolu swaru un skolotaju
gruhto amatu pasihst. Senaf jau it nopeetni fahla pahrrunat, ka
tahdas awises wajaga. Wispahrigā wehleschanahs bija, lai nelaika
Kronwalda Atis to isdodot; ar wina nahwi ari norima schis jauta-
jums. Tagad tas peepeshi no jauna ir zelts, tatschu ne wis Lat-
weeschōs, bet Wahzu laikrahtōs, kuri it nopeetni domā, ka Latweeschu
skolas-awisi warot isdot Wahzu walodā. Dashedi skolotaji nu gan
Wahzu walodā nebuhschot tif stipri, ka tee wisu waretu fapraft, kas
tahdā awise buhs rakstis, bet tas ari nebuht ne-efot wajadshis —
peeteekot, ka skolotaji to pa dalai faprot un fahk mahzitees jo wairaf
fapraft! — Scheijeenes Wahzu awischu zenteenus eewehrojot, par schim
fawabahm domahm nu gan naw jabrihnahs, bet gluschī nesaprotams
tatschu ir un paleek, kadehk muhsu Wahzu amata-beebrenes beemu
muhschu dshrahs peerahbit, ka winahm muhsu ihstās buhschanas wisai
maj pasihstamas. Tahdai Wahzu skolas-awisei jau pirmā gadā
wajadshetu atfal nobeigtees tadehk ka ta nebuhtu Latweeschem pa
prahtam, ned; ari winu skolotajeem pajneegtu to, fo wini no Lat-
weeschu skolas-awises war fagaibit.

Par kauschu islustefchanos. Ar leelu preeku ja-apfweizina eefchleetu ministera fga preefchrafts, fo tas fchini leeta laibis gubernatoru lgeem. Mehs to pasneedsam is Kurfemes gubernas awifehm. Tur fahw ta rakstis; Kurfemes gubernas Pahrwalde dara polizejahm finamu preefch waijadsigas eewehroshanas un ispidifchanas eefchleetu ministera fanga zirkuler-preefchraftu no fch. g. 23. oktobra Nr. 105, kas laists gubernatora fungam un fkan ta:

Wifos Kreewijas apgabalos atrodahs no wez' un wezeem laikeem islustefchanahs, kas faweenotas ar femneeku kahrtas jauno kauschu dseefchchanu, musiki un danzofchanu.

Is finahm, kas eenahfufshas eefchleetu ministerija, ir redsams, fa daschi polizejas usraugi, fchahdas tautas-islustefchanahs fa wis-pahrigu meera traufefchanu usluhdami, usnem daschds gadijums protokolus un no wineem apmainotas perfonas fauz pee atbildibas.

Eewehrojot, fa fchahda isturefchanahs no polizeju-usraugu pufes pret tautu un tautas-islustefchanos ir bes jeb kahda labuma, un pee laufu-apdfchwotajeem tikai fazel nemeeru un pareijas fuhdfibas, eefchleetu ministra fungs usfajina gubernatora fungus, lai peederigeem polizejas amata-wihreem nosafa, fa teem fchini leeta ja-isturahs.

Waldemara fungs usfajina eefch „Cesti Postimees“ Igaunus, lai tee famus behlus fuhfa juhwas skolā, lai teem nebuhtu, fa lihds fchim, tikai par matroscheem jadeen uf fugeem, bet lai tee waretu kapitenu un sturmanu weetas ispidit. Zaur augstaku mahzibu mafinaschotees fahriba pehz rupjeem preekeem, laubis tapfshot taupigaki, it ihpafchi, kad tee tapfshot dalibneeki no teem fugeem, uf fureem tee deen. Sahmu un Mohn falu kraftu garums istaisa 732 werstis ar 24,000 eedfchwotajeem, Igaunijas kraftu garums — 954 werstis ar 35,000 eedfchwotajeem. See eedfchwotaji lihds fchim naw juhrneezibu ne zil eewehrojufchi. Tikai Minafchu fahdscha ir pehz juhwas fskolas dibinaschanas 20 lihds 30 fugu eegahdajuf un winas 800 eedfchwotaji nopelna ar fugofchanu tipat dauf, fa wif Sahmu falas eedfchwotaji zaur semes kopfchonu un fweiju.

Jauna Kreewu skola. Pehz Kreewu dseefdashanas beedribas „Bajana“ preefchneezibas usfajinaschanas, fa „Nisfchij Wejn.“ fino, nesen bija fapulzejuschahs wifu Nig. Kreewu beedribu preefchneeziba, apfpreest, fa lai fwinetu Keisara Majestetes 25-gadu waldifchanas fwehtfus. Pehz fapulzneeku wairuma domahm, buhtu dibinajama Masflawas Mhr-Nigā diwklafiga skola ar nodalahm, kur buhtu mahzami tahdi amati, furi wifu wairaf waijadsigi Nigas Kreewu eedfchwotajeem. Duhlit eezehla komifiju, furas usdewums 'ir, fastahdit plafchu projekt u par tahdas fskolas dibinaschanu. Komifijas darbu waijaga ne wehlaki fa 15. janwari n. g. wispahrigai fapulzei preefchā zelt.

Widjemes femneeku leetu komifija ir no muifchneeku pufes landrahla f. Richter weeta, kas no fchi amata atluhdafahs, par delegatu eewehlets hosgerichtes presidents A. f. Sievers.

No Lehrpatas. Par Lehrpatas uniwerfitetes rektoru ir uf nahfofcheem fchetri gadeem atkal apfchpinats ihstems stahsrahts un profefors Meijkows.

No Bez-Platonos. Platoneefchu dseefdataju beedriba isfihfoja fwehtdeen, 2. dezembri fch. g. weefigu wafaru ar dseefdashanu, runahm, danzofchanu un tehjofchanu. Publifa preefch tureenes ruhmeem bija peeteekama mehra fanahkufi. Wakars aifgahja ahtri un jautri. Wezos redseja jautri farunajotees un jaunee atkal danzoja nepeekufdami pee kreetnas musikas. Pa brihfcham ari flaneja kahdas dseefmas, dseefdatas no tureenes fora, apafsch skolotaja M. fga wadifchanas. Pa star-pahm ari dfrdeja wafaru pufchtojam ar daschahm eewehrojamahm runahm.

Wehl japeemin, fa bes runatahm runahm un dseefdatahm dseef-mahm famstarpigi farunajotees wiswairaf tikai Wahzu walodu runaja gandrihf wif, kas tikai dauf maf prata wahzifki; ta skolotaji, fa ari skolotee un it ihpafchi daschas jaunkundfes israhdija famu isgliftibu zaur to, fa til pa wahzifki ween runaja. „Lai nu eet, fa eet, kad tikai eet pa wahzifki.“ Bija drihf jadoma, fa fche kahda Wahzijas weefniza buhtu un fa tikai wahzifki runadams war isgliftots buht? Bet waj Latweefchi newar fawas tautas waloda fawas domas un

juhtas isteift? Waj tahdas fapulzes tikai preefch Wahzu walobas mahzifchanahs isfihkotas? — Latwju beedribu mehfis taf ir, Latweefchu garu isdailot uf tautibas zeta un rabit pee Latweefcheem fawas tautibas mihlestibu un zeenifchanu. Ja tas augstais mehfis tiftu pee-pildits, tad ari warehs tee jautri peedalitees, fureem warbuht laimes mahmulina daschadu apstahku dehl naw nowehlejufe, ta fawtko Wahzu attihfibu eemantot. Tad nebuhs wineem jamelle zitur jautrums un kad wini ari kahdu reis tahdas fapulzes apmelle, tad nebuhs wineem tur jabibina fawa beedriba. Latweetis tikai war jautris buht pee Latweefcheem. (B.)

No Leepajas. Stetine ir fastahdijusees twaifu fugofchanas afziju beedriba, kas fauzahs „Kurfeme.“ Beedriba grib likt buhwet pirmas klases fugi, kas wedihs prezes un zilwelus starp Stetini un Leepaju. Rugis laifam jau nahfofcha gada maija usfahfshot fawas brauffchanas un tapfshot wadits no kapteina Emilia Zande.

Kahds wahrdisch „pretrafta“ fina „B. S.“ 46. num. 366. l. p. — Tenzinu Bez-Peeb. zeen. preefchneeka l. J. R. par rakftu „B. S.“ 46. num., fura tas manu finamo isteikumū „B. S.“ 40. num. 315. l. p. apfchpinajis un usminejis, kam es kuhtribu pahrmetis un fa winfch tadeht fewi un famu behlu, dseefdataju wadoni, mehginajis attaisnot. Sewi attaisnodams winfch faka, fa „uf ahtrako finojis faweeem beedreem uf dr.-skolu.“ Loti brangi! Tikai janofchelo, fa fchis finojums buhs bijis tahdam beedrim adreseerets, kas winu, aif deefin kahda eemeffa, preefch fewis ween paturejis, teem ziteem beedreem dr.-skola ne pufchu-plehsta wahrdina nefajidams. Kadefh tad ne wis fawam toreijeem weetneekam, furefch wehl fchodeen dr.-skola dshwo? Un famu behlu attaisnodams, zeen. preefchneeka l. faka, fa tas til deenu wehlat finu dabujis un tad wairs naw bijis eefpehjams dseefdatajus fapulzinat. — Ari par to zeen. preefchneeka fgam tenzinu, fa winfch pirms attahlas dr.-skolas eedomajis, un tad til fawa tumā dshwofcha behla. Kaut jel tahda usmaniba pret dr.-skolu no zeen. labd. beedr. preefchneeka pufes uf preefchu ne-eetu mafumā, bet ari jo projam tahda pati paliftu! Tas nu wif fihmejahs uf peektdeenu, par furu lafams „B. S.“ 40. num. 315 l. p. Bet fur tad nu paleet tee „mifejumi,“ manā aprakftā, fursu zeen. preefchneeka l. ir „turejis par waijadsigu pahrlabot?“ Al ja, wini jau wehl nahf.

Duhf' fche wini ir: manu aprakftu par festdeenu un fwehtdeenu lafidams, lihds finamās runas atstahstijumam nonahzis un tanī to wahrdu „llufums“ atradis, ar furu es runu atstahstidams, kahdu garatu pauft, fa mehds darit, esmu apfihmejis, zeen. preefchneeka l. isfauz: „Es nu jautaju: waj beedriba ir llufejufe u. t. pr.“ Waj nu aif pahrlaeka piftuma, waj aif kahda zita eemeffa fcha wahrda faprafchonu nepareifi fapralis, winfch ari wairs newar isfchirt to, fo kahds beedris jeb kahdi beedri par fewi dara, no ta, fo kahds beedris jeb kahdi beedri dara beedribas usdewumā zc. Ehrmoti gan ir, kad to newar; bet manu rindinu noluhks jau naw ehrmus dfenat, bet weenigi zeen. preefchneeka l. tenzinat, fa winfch manā aprakftā „mifejumus pahrlabodams“ isflaidrojis, uf fo finamais teifums toreif fihmejees.

Pee fih mejum s. „Balt. wehfn.“ 44. num. bija lafams kahds rakfts isfch Bez-Peebalgas no S. l., furefch leekahs augfchminetam „pretraftam“ loti leels radineeks buht, un fauzahs par „isflaidrojumu,“ jebfchu no isflaidrofchanas winā ne wehstis naw, bet weenigi faila usbrukfchana ahrwalfineekeem, furi „gribot fchahs walfis eeriftes un wadifchanas fawas rokās fagrahbt un tad pa malinfki wadit,“ bet newaredami famu noluhku panahft, atreebjotees, par labd. beedribas darbofchanos nepateefas finas laifkraftds ispaufdami un to esot darijis „ari N. N.“ „B. S.“ 40. num.“ Zil manas finas pateefas waj nepateefas, to augfcham redsejahm; bet weena „ahrwalfineeka“ labad wifem ziteem usbrukt, ir wifumafal nepeeklahjigi, fo fa isfch „B. w.“ 46. num. redsams, ir tee finotaji „Balt. wehfn.“ 43. un „N. L.“ 282. num. dsimufchi „pafchwalfineeki“ bijufchi un fa tas finotajs „Balis“ 81. num. naw „ahrwalfineeks“ bijis, to gan zeen. „Balis“ redafzija, pateefibai kalpodama, warehs drofchi apleezinat. N. N.

Red. pee fihm. Nebuht naw tizams, fa zeen. Bez-Peebal-dseefchi pee firitihs „Balt. wehfn.“ finotajam, kas darba waj rakfta wehrti nolemj pehz tam, waj to darijis jeb rakftijis kahds pagasta lozellis waj kahds zits, kas pagasta dshwo. Tahda fchfirschana lihdsinatōs zitrefsejem Egiptes nolifumeem, pehz fureem firobera behls

wareja buht tikai skroderis uc., un kuras samā laika „Peterb. Awise“ til fēlmigi ijskoloja. Ra sēho nolikumu zeenitaji atrodahs ari starp Bez-Peebalgas rakstneekem, ir loti nojēhlojamā.

Zauno pilsetas likumu eeweschannu Somu semē war nah-košā gabā gaidit, jo tā „Now. Brem.“ sino, sēho likumu eeweschannas projekts tiffot janwara mehnesi apspreeks galigi eekfchigu leetu ministerijā.

No Rasanas. Rasanā esot nobomats buhwet seemas ostu.

No Maskawas. Kreewu awise „Sowremen. Iwest.“ kas pastahwigi usbruhl Schildeem, pahreeschot pasihstamā bagatā Schihda Malkiela ihpafchumā.

Atbildes.

R. B. — Bildas. Pehz likuma ir stingri aisleegts, zita pasta-fuhtijumus uppleht un peesawinatees. Tas sihmejāhs ari us awisehm. Tilai tas tahs drihft uppleht un lasti, kam winas juhtitas. Kad turpretim Juhhu „Balt. Semlopis“ no swebneekem teel piems lastis un nokehstis un Zums arweenu dauds wehlati, reisahm ari pa wisam nemas atbods, tad Zums sēhi pretikumistā nebhshchana japeerahda tam, kura pasta-taschā awises teel pahrneestas. Mehš esam pahrelezimati, ka Juhhu sēhlo- schanahs bes sekmes nepalits. Zildu muischās un pagasta-estahdes mums ir pasih- stamas tā tahbas, kas taišni isturahs un amata-darishchānās jokus nepasihst. — **Mufscheneekam.** Us Juhhu jautajumeem atbildekim weenā kopā, lai telpu taupitum. Krona meschfargi ir tapat tā zitu mahju ihpafschneekt, lai tee nu buhtu pee pagasta peerakstii waj zitas kahrtas, tā mahju faimneeki t. i. mahju pilbischanu un gahjeju lones deh, apjuhshami pee pagasta teefas, bet amata-darishchānās un per- sonisku leetu deh pee otrās instanžes teefahm. Wisās tanis leetās, ko pagasta-teeša janu amata-robeshu pehz war ismeklet un ispreest, winai naw wis eepreeshj ja- prasa, waj prahwneeki pee schihs teefas gribot eelaištees prahwā, bet gan tad, kad apjuhshets pee schihs teefas nepeeder. Minetā atgadījumā pag. teefa darija pareisi, meschfargam tahdu jautajumu preekschā nelildama. Bet kad nu otrās instanžes teefa to grib un paweh, tad tai japaklausa. Pa tam pagasta-teeša par tahdu nepareisu pawehli war sēhlotees pee 3. instanžes (oberhofteefas), bet ne zitadi ka jaur sup- liku t. i. us Keisara Majestetes wahrbu rakstiu suhshibu, jo lamehr pee wisahm waldehm war sēhlotees jaur prafu luhguma-rakstiu, lamehr justiz-teešas, ja tahs par weenu instanži tahlatu, war pagehret, ta tahm tikai supplicando eesneeds juh- shibu no apalsh-teešas. — Otrās instanžes justiz-teešas war usdot leetas otrahrtigu ismeklechanu un ispreeschānu til pat tahbas leetās, kas pirmā instanžē wisgaligi is- preeeschāmas, ja tanis atraduschas nuliteti, tā ari leetās, kuras appelazija peelaishchama. — Teejahm ir stingri aisleegts, ujmeštees par prahwneeku aistahwjeem (jura partium

ergreifen); tadeht ari pagasta teefai minetā leetā suhshetajs naw ja-aistahw, bet ja- atkauj tam pašam, sēhlotees kur un tā tiht par otrās instanžes spreedumu. — **Matemat. kandid. J. Wilkm.** Minetā raksta turpinajumu jeh beigas ne-esam dabujuschī — tikai tadeht tas naw usnems. „Geografija“ wehl naw gatawa, wis- majal S. I. mums tahs wehl naw preefuhstijis; til lihšf ka tas buhs notijis, mehš wisu tuhtit un ar mihtu prafu ispidisim. Rakstu par šauli un mehnesi no til weilas un finistas spalwas mehš, tā pats par šewi protams, labprahst usnemim. — **C. S.** Eset peemirfuschī pilnu wahrbu un mahjas-weetu wehstul usdot, tadeht ari nesnam, kurp awise esot jafuhta. — Juhwas brauzeji, kas eskamenu nolikuschī, gan teel atwabinati no kara-beenesta, bet neteel wis reshlinati ka kara-beenestā; tadeht ari winu jaunake brahti nebauda tahs teefibas pee atwabinaschānās no kara-beenesta, kas peenahlahs tahdeem, kuru weenigee brahti aktiwā kara-beenestā. — Tautas- dseefminu usnemim „Peelikumā. — **L. W. — C.** Juhhu fina par W. m. pagasta wezato ir loti lihshiga nepeerahditai apjuhshibai un tadeht awises naw usnemama. — Nihklas naw ne poesijas, neds tahs ari tahdam isboses usminet. — **R. St. — dt — un Fr. — Rigā.** Zitās awises usfahltus strihdus mehš jawā awise newaram us- nemit un nobeigt. Kas muhsu lastajeeem p. p. dalas gar schahda tahda Bertrama pa- fihstameem melnescha-stikeem? Sawu 2 loksnes leelo rakstu wareet atkal sanemt. — **Fr. N. — R. m.** Ko nu to wezo demantu til dauds shipejekt!

— **dm. — R.** Pa dalai jau usnems, pa dalai usnemim. — Wisai wajadfigs ir, ka awises usnemamos rakstus rakstiu: 1) ska idri un gaischi, ka redaktoram, bet jewischki sejerim naw laiks janofawē un azis jamaitā nefaidri rakstio manufstriptu lasot; 2) ne til tuwu kopā weenu rindu pee otras un ne bes tulshas malas, ka redakzijai buhtu eespehjams, rakstu pahrlabot waj tam, ja wajadfigs, ko pee- fihmet; dahki it derigi raksti paleel ne-ifleetati, tadeht ka truhstiošas telpas deh pahrlaboshchana naw eespehjama un wisu rakstu pahrakstii ne it reises ir walas; 3) tikai ar melnu blatu, ar ko zauri luhlotaja un sejera azis jau apraduschahs; krahšaina blata, tā p. p. sila, jata, bet ihpafchi šarlana wijai leelishlam maitā azis, tā ka tahs ahtri apschib un ajaro. Un tomehr ihpafchi no redakzijas un no sejera pagehr gaischās azis, lai nepahrskatitos un wisu pareisi eewehrotu; 4) ne kad us weenu lapas puši dahshadus rakstus, kas šawa šatura pehz nah dahshadās nobakās. Daudsreis gadahs, ka weenu rakstinu war usnemit, bet teem ziteem wehl japaleel atpatak. Ka nu lai usglabā manufstriptu, ta to wehlat ahtri waretu atrakt! Us tahdu wihti dahki rakstini negribot eet wehja. —

Seedom Jurim — Rigā. Juhhu gan pilnigi attaisnotā sēhloshchānāhs ahtraki buhtu eesneedsama II. wisp. dseeb. šw. komitejai, ne tā awises islubinama. Ra komitejai jaur tam, ka notes til ugi pehz nolihgtā termina wehl arweenu naw gatawas, wisleelakās nepatishchānās, to katrs lehti šapratihš; bet ko wina lai dara, kad B. D. Iga drukatawa newar un newar tilt galā! Waj tagad schai atnemt un dot zitai? Tas notawetu wehl waitak. Red.

Atbilboschais redaktors: **Materu Juris.**

No jenzures atwehlets, Rigā, 18. dežembri 1879.

Studinajumi.

Pilsmuishchās pagasta walde (Wauslas aprinkti) usajaina jaur sēho wisus tos, kuri gribetu no sēhejeenes un no Wauslas pils- lungu pagasta jaunzēlama skolas nama buhwi usnemees, 11. janwari 1880. gabā tā weenigā mafafolishchānās terminā, sēheit atnahkt un šawas mafafolishchānās usdot. — Krahstakās šinas par mineto buhwi war katru deen esklatit sēhejeenes kanzelejā.

Pilsmuishchās teefas mahjā, 8. dež. 1879.

Pagasta wezotajs: **J. Rickmann.**

Pagasta strihw.: **C. Zoepffer.**

Malku, gropetus un faidu schindelus

war dabuht par lehtu malku pirkt no Dfirgu muischās walbischānās, Luschas dselschjela stanžijas tumumā.

Dfirgās, 24. nowembri 1879.

Pirmā Kreewu

nguns = apdroshinaschānās beedriba,

dibinata 1827. gabā.

Agenti:

- Zehšis — **H. Volkmann,**
- Waskā — **Moriš Rolland,**
- Werowā — **Nik. fon Grünberg,**
- Walmeerā — **Th. Adamsohn,**
- Limbaschās — **B. O. Gufslawskij,**
- Ruhjeuē — **Eduard Dabbert.**

„Walis.“

Dauds lastaju wehleschānās pehz stahsteem eewehrodama, Walis awises redakzija paleelinahs nahloshchā gabā awises formatu, lai wina, nemas nepamafinadama nodatu preeekch nopeetneem raksteem, waretu mineto daudshahrt isfajito wehleschānās peepidit. Stahstu laukā redakzija jenzees pajneegt tos labalos un jantalos seebus un it ihpafchi tahdus, kas leezina no muhsu semes tagadejas un pagahjušchās dshiwes. Tā nahloshcho gabā gahjumu Walis usfahks ar garatu stahstu is Kurjemes leelungu laikeem

„Bandomiri.“

Schis stahstis eewedihs lastajus tanis laids, kad Kurjemē walbija tahs leelakahs jufas, kad beidsjama is Kurjemes leelkungs no Gedus Kettlera jilts dshiwjoja šaniddees ar muischneezibu ahropus semes un muischneeziba bija šanishmuf walbischānās groshus šawās rotās, ka aplahrtejas walfis mehstaja Kurjemi reisi us sēho, reisi us to puši, tā wiitni bes stuhrmana palikuschu laiwinu un pat Leishu un Polu lungi ar kara-wihreem eelaušahs Kurjemē, to ispostija un laudis aishweda. Schinis raibās laids rebsekim no Bohemijas eenahkuschās Bandomiru jilts beidsjamos aistahwetajus jihnotees Kurjemē labaku lahrtibu eewest un jemmneku dshiwu pahrlabot, bet schini jihnina behdigi bojā eijot. Bes sēha stahsta, tā protams, Walis redakzija pašneegs turpmat ari zitus.

Zai gan Walis nahloshchā gabā isnahks paleelinatā formatā, tani pašā, tā Wahju Peterburgas awise „St. Petersburger Herald.“ tomehr awises malka paliks ta pate

bes peefuhstishchānās par gabu 2 rubl., pusgabū 1 rubl. 10 kop., 3 mehņ. 60 kop. ar „ 3 „ 1 „ 75 „ 1 rubl.

Apstelet war „Walis“ Rigā pašā redakzija (Kalku-eelā, Kalkstrahē Nr. 9), Zehšis pee kopmana B. Petersona lga, Walmeerā C. G. Trey grahmātu bodē, Waskā M. Rudolffa grahm. bodē, Ruhjeuē pee Alshna lga, Peterburga Anglijas weesnizā pee Grünberga lga, Jelgawā S. Alunana un Bieneria grahmātu bodē, Wauskā Slinka, Leepajā Alstina, Kulbigā Westhorna grahm. bodēs un Talsās pee kopmana Simfena lga.

Kas 10 eksemplars apsteld, dabuhn 1 brihwefsemplaru.

Adwolats **M. Webers,**

„Walis“ isbewejs un redaktors.

Skolasbehrni

dabon laipnu lorteli Jelgawā, Leelajā eelā Nr. 48, weenu trepi augšā, pretim mei- tenu-skolai.

Moderneezibu

isnomo no Jurgem 1880. g. Krona Riku- muischā (Rilhof) pee Krona-Wirjawas. Tu- wafas šinas turpat pee muischās-waldes.

Dihšf schim tikai pilsetas meistareem stundas dewis, esnu nobomajis ari lauze- neekem greechānās mahzibas kurlus dot pehz antropotrigonometrijas un pehz Amerikas (ahrmehrichānās sistema), lihšf ar drehbju taupishchānās mahzibu. Mahzibas laiks diwas nebelas.

Peteitishchānās un mahzibas eesahkums:

Rigās Latw. amatneeku beedriba, Kalku-eelā Nr. 22, 6. un 7. janwari.

Zehšis pee Walden lga, 22. janwari.

Walmeerā pee Rumpit lga, 8. un 4. februari.

Smiltene, Schiptas hoteli, 17. un 18. februari.

Waskā pee Röhdel lga, 2. un 3. martā.

Ruhjeuē pee Schabak lga, Kalna frogā, 16. un 17. martā.

Limbaschās, Dobihu lga hoteli, 30. martā.

Dseedataju beedribu dirigentus un dseeb- datajus, kas us tautas-swebhtieem sentichu jeh zītā kahdā patihstamā wihtē wehletos gehrbtees, luhshu pehz augšschajam adre- sehmi pee manis greekstes. Tas pats ari buhtu jaeewehro skroderem, kas preeekch dseedatajemeem grib strahbat.

J. Schoop,

Siropas modes-akademijas beedris.

Preeeksch andelmaneem jeh amatneekem.

15 werstes no Declupes, 5 juhshes no Jel- gawas, jeh 6 werstes no Leelās-Sefawas ir pahrdobams Leeparas muischā, Raunas gu- bernā lahšs 1 1/2 simtu puhrawetas leels mehš ar pušs behrsu, pušs oshu: un ošolu-koleem. Tawafas šinas war dabot Jelgawā, Upes-eelā, Marlus Wulfa namā, waj aribjan Leeparas muischā.

„Baltijas Semkopis“

1880. gada uzaem samu G. gada-gabumu un palestinahs jatu libdijinigo formatu, jaturu pehz espehschanas ataisj jo wairal pahlabodams un eemehodams, kas tautai leeti der. Tadeht ihpachi eewehros jainnezihu wiads nodatds, popularistis sinibas, eelshigu un ahrihu politisu, libumu isskaidroschani un wisadus, redakcijai esuhitatus jautajumus, ar wahrodu sakof: wisu to, tam paleelama wehrt un kas lastajeem ari labdu labumu atnes, jo „Balt. Semkopja“ wispirmais noluhis ir, ka tas eewehrotu tautas be- nishko dshwi, winas truhumu, un wajadshbas. Tautas idealistis zenteenus un heds iglithochanu tur pretim grib setmet

„Baltijas Semkopja Beelifums“

kursh ari 1880. gada ispahis tik pat leela formata, ka libds schim un nehs pa- tishlanus un ari jidshu kreetus original-romanus, stahstus un hstatas leetas. — Wef tam „Beelifums“ it nedelas nehs satiristis un jozigus ratstus, kas wj jautribu pamudina un smidiga ferma graija sabshwes nelahrtibas un nelahga eeradumus un zenteenus.

Maksa: abas lapas kopd: par pasta 4 rub. par gadu, 2 rub. 20 kop. par pusaadu.
„Balt. Semkopis“ bei „Beelifuma“: 200 kop., un 140 kop.; abas lapas bei peesuhitshanas: 350 kop. par gadu, 180 kop. par pusgabdu.
„Balt. Semk.“ bei „Beelifuma“: 200 kop., un 110 kop.
It wj 10 eksemplareem, to us weenu adrest sanem, teel peelifts weens brshw eksemplars.
Apstesechans weetas: „Balt. Semk.“ espedijija, Rigas Latweeshu beedribas, nama un redakcija: Jelgawa, Katoku-eela Nr. 2. Wef tam Rigd: Luhawa, Schilling'a, Kristapa Wuscha (ne wis „brahlu Wuscha“) grahmata bodes; jitur wjas Latw. grahmata bodes.
Maksa jashuhta tuhda libdji.
Administracija.

It dsintenes un sweschuma. № 1.

Matilde,

patishchanas lahrija seewischla.
Sweedru stahstis, jaunbai dahwinats no S. A.
Mand, ka ari jitas grahmata-pahredotawds dabujama.
Matija 50 kop.
P. Lujan.

Jauns romans. Sadshwes wilni.

Original-romans diwds bakds, no Theodora Noland. — Dabonams Aleksandra Stahla drukatawa, Muhl-eela Nr. 13, un „Balt. Semk.“ Administracija, Rigas Latweeshu beedribas nama. — Maksa eesuhits 1 rub. 25 kop. — Kas 10 eksemplars us reisi pehet, dabun 1 eksemplaru bei maksas.

Bodes pahzelichana.

Jaur scho es usdroschins augstigodajamai publikai darit sinamu, ka es jauru drahu pretsh-bodi no Katoku-eelas Nr. 3, esmu pahzeshis us Dahnizas-eelu Nr. 4, blakam Schemana schnapsu bodei. Ar augstzeeribu
F. J. Stern, Jelgawa.

Wilaskahrschanas-mashine.

Weena wilaskahrschanas mashine, kas latru deenu darhd, un kates pirzeis war wisus darbus redset, ir lehti pahredodama libdi ar weenu wara garaim-latu diwi sirgu spehlu teeluma un wisu tabola bshschans, pre Ch. Graja, Ciera-eela Nr. 237 Jelgawa. Kahrschanas mashine ir djenama ar rotahm, sirgu, uhdeni waj ar garamahm.

Lihwes Behres „Deesmu - Aronis“

Irshlos 6. janw. 1880. g. pilst. 5. watard saktot, leklunga jahles gada-swehtkus. Gegau me: Weesus eewed beedri, tureem jaunus beedru lahrtis jauschada. Kahrtis jopulzes deenas stolas nama un swehliku wataru pee kates dabonamas. Swehliku komiteja.

Kursemes beedriba pr. bishkopibas.

General-sapulze
peektdeem, 28. dezentri 1879, pulstsen 12. pusdeena, Jelgawa, Zehra lunga sahla.

Deenas-kahrtiba:
1) gada-rehlinumi, 2) preeshneezibas lozektu- un rewidentu-zeshchana, 3) gada-swehtku swinechana 19. janwari, 4) daschas zitas leetas.
Presidents: Wateru Juris.

Kursemes bishkop. beedribas I. nodata

swinehs jaurus gada swehtkus Bahktods 13. janwari 1880. g. Cesahlums pulstsen 2. pehz pusdeenas. Ce-eshchana beedreem 50 kop., weeseem 1 rub., seeweicheem brshw. Komiteja.

Rotneses waltis mahja, otds seemas: smehkds, 26. dezentri 1879

Laizigs konzerts.

Isrihtots no Rotneses djeedatajeem preesh Dambe lunga. Isrihtotaji.

Gariga konzerte

Bez-Beebalgas bajniza sch. g. 24. dezentri. Cesahlums pulstsen 4. wataru. Preeshneeziba.

P. van Dyk, Rigd, Smilshu-eela. Claytona Lokomobiles u. ful. mash. Packarda superfosfati, augst- u. widejgr. ar presolita labuma apgalwoshanu, — ta ta ari kai-mehsi un wisadus zitas laufsim. mash. u. rishi.

Jauna andeles weeta Rigd. Blasewik un Dahn'a

manufakturaz, drehbju un linn andektu lehgeris, pilst. Kalku-eela Nr. 3, Praetorijsa nama, blakam bahrinu namam peedahwa:
Daschadus audumus preesh drehbehm, no 12 kop. saktot par ol. wisadus mehstus un wredrehbes, wilnas, pudwilnas un bontwilnas galwas sakatus, seetus schirmjus libdi ar schirmju pahrwelt. drahnahm, shda lakla sakatus, gultas belus, bukstius un wadmals. meluas un trahsainas shda drahnas. Drehbju un wisadus wechas apstellejumi top ihjata laita un pareist ispiditi. Laba un ahtra apdeeshchana teel asolita un laba preze pee semahm mehre- nahm zenahm apgalwoita.

F. W. Grahmann, Rigd,

eepretim Jelgawas un Lutumas bahmsim. Arlli, arllu daikti, sehjamas- un planja- mas-mashinas. Ar rotahm un gepeli djenamas Lutumas-mashinas. Garrettta lokomobiles un Lutumas-mashinas, kas ihpachi weentahrschi labi taistis un laba pasrahda; us Parises pa- saules istahdi tahs ar 2 selta-medahhm kronetas. Superfosfati, augst- un widus-grahdigi, ar peesolita labuma apgalwoshanu.

Rigas Latw. teatris,

25. bez. 1879 ta pirmd seemas-swehtlubeend; Pirmo reisi: Seemas-swehtku dahwanas. Karakteru-luga 2 zehleend, latw. no Durtas Enesta.

Behdejais zeshch.
Statu-luga ar djeed. 3 nodatds, tultota no K. Beckama.

Zwehtdeem, 30. dezentri 1879:
Ari brangs smats!
Jotu-luga ar djeed. 3 zehleend, latwiski no P. Plawneela.

Arbi sabi, bahj maisa!
Jotu-luga 1 zehleend, latw. no Petrina.

Zwehtdeem, 6. janwari 1880:
Pirma israhdschana ar dramatishtas mahzi- bas stoleneem:

Brahla meita!
Jotu-luga 1 zesh., latw. no F. Weinberga.

Labriht, Sishera lungs!
Operete 1 zehleend, latw. no P. Plawneela, musiqa no E. Stiegmanna.

Schis operetes isshu-grahmatas suhs a 15 kop. pee kates dabujama. Cesahlums latru deenu pulst. 7. wataru. Teatra-komiteja.

Bez-Beebalgas teatra ruhme, sch. g. 31. dezentri

tehjas wakars,

ar daschadahm runahm un dshwoshahm bildehm. Weza gada pawadishchana un jauna gada sanemshchana. Cesahlums pulst. 5. pehz pusdeenas. Titot ahbraudshu nebedri jaur beedreem eewebami. Preeshneeziba.